

برابرسازی فارسی واژگان پر کاربرد در دستگاه فنی و اجرایی کشور

زبان فارسی را پاس داریم

Metror.ir-JZ102-B08

گردآوری: مهندس متروور احمدرضا جعفرزاده
کارشناس متره و برآورد و آیین‌های پیمان و رسیدگی

اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

بازنگری ۰۸: بهمن ماه ۱۳۹۸

www.metror.ir

با درودی دیگر (۰۸)

با خوشبختی باید گفت ما هنوز تواناییم و با همکاری هم و براساس اینکه یک ایرانی هستیم ، فارسی را پاس خواهیم داشت ، هرچند با افسوس باید گفت امروزه در نظام (دستگاه) فنی و اجرایی کشور به ویژه در نام ها ، آیین نامه ها ، بخشنامه‌ها، شیوه نامه‌ها و هتا در فهرست های بهای یکای پایه که نگاه می کنیم ، واژه های بیگانه به ویژه از تازی راه یافته را کم نمی بینیم ، که گاه چنان سهمگین وار به این دستگاه تاخته اند که نه تنها از واژه های فارسی شدهی آنها بلکه از زبان دیگر قوم های ایرانی نیز در آنها هم دریغ گردیده است و نمونه های آن ، چنان فراوان شده که گمان می رود به زودی باید در پرونده های سازمان برنامه و بودجه ، از پس تک واژه های فارسی و ایرانی گشت و نیافت .

اینک در پی پذیرش بسیار از بخش نخست تا هفتم این فهرست واژگان که بیرون از پیش بینی و اندیشه‌ی ما بود ، ویرایش هشتم آن را با بررسی واژه‌های پرکاربردتر و یافتن واژگان فارسی در بیش از ۲۰ واژه نامه فارسی از شاهنامه فردوسی گرفته ، تا نظام و فرس و دانشنامه علایی بوعلی سینا و فرهنگ دهخدا و دو جلدی معین و برهان قاطع و واژگان فارسی سره و چند کتاب دیگر از فرهنگستان ادب فارسی تا عمید و پرتو و جلالی و مصاحب و خانلری و جوشانلو و سبک شناسی استاد بهار و نوبهار و بسیار دیگر جستجو نموده و افزون شده بر نسخه پیشین (۷۰۰ واژه پرکاربردتر) ، هم در کاربرد اکسل و هم در پی دی اف آماده و به شما ارجمندان پیشکش می‌نمایم تا دوباره همه با هم از آن بهره مند گردیم ، بلکه واژه‌های فارسی و ایرانی بیش از پیش به کاربرده شوند و این زبان به ویژه دردستگاه فنی و اجرایی و سازمان برنامه و بودجه این مرز و بوم دوباره ریشه دوانده و جانی دوباره و بیش از پیش گیرد.

اگر کم و کاستی و نادرستی در این واژه ها یافتید ، که دور از اندیشه نیست ، آن را به ما گزارش نمایید که خرسند و سپاسگزار خواهیم بود. این کاربرد دست کم هر سال یکبار ویرایش می گردد ، پیوند تارنمایی و تازه ترین ویرایش‌ها تا بنده زنده هستم و شدنی باشد، در پیوند تارنمایی مترور ، در دسترس خواهد ماند.

ایران به اندیشه و تلاش همه‌ی ایرانیان، پاینده است ، امید است در راه پایداری و استواری ایران از هیچ کوششی دریغ نفرمایید و خود نیز این واژه های فارسی را در اندازه توان در جایگزین‌شان به کار ببرید ، واژه‌های فارسی برای به کاربردن در دسترس ما هستند ، اگر بخواهیم.

با سپاس فراوان

احمدرضا جعفرزاده

کارشناس متره برآورد و آیین پیمان ها

۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

بازنگری هشتم : ۲۹ بهمن ماه ۱۳۹۸

رایانامه :

Metror.civil@gmail.com

نام کاربری بنده در تلگرام

[@metrorir](https://t.me/metrorir)

کانال تلگرامی بنده :

www.t.me/metror

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
سازمان ، اداره	اُرگان	۱
پیش گفته ، کنونی ، واپسین ، پایانی	اخیر	۲
به تازگی ، تازگی ها	اخیراً	۳
نوبنیاد	اخیرالتاسیس	۴
کارشکنی ، آشوب	اِخلال ، اخلال	۵
نوآوری	ابتکار	۶
هرگز ، هیچ‌گاه	ابداً	۷
نوآوری ، نوآفرینی	ابداع	۸
اندازه ها ، گوشه ها ، بُعدها، (ابعاد)	ابعاد	۹
دستور داده شد، فرمان رسانی شد ، پیام رسانی شد (ابلاغ شد)	ابلاغ شد	۱۰
ساختمانی ، ساختمان ها، (ابنیه)	ابنیه	۱۱
سراچه	اتاق	۱۲
شهروندان	اتباع	۱۳
سرهم کردن ، هم بند کردن ، پیوستگی ، پیوند ، به هم پیوستن	اتصال	۱۴
رخداد ، پیامد ، ناگهانی ، یک آن	اتفاق ، اتفاقی	۱۵
با یک دیدگاه ، بیشترین دیدگاه ، هم رأی ، یکی دیدگاه ها	اتفاق آرا	۱۶
به زور ، زوری	اجبار	۱۷
نیاکان ، پدران	اجداد	۱۸
پرهیز ، دوری ، گریز	اجتناب	۱۹
دوری ، پرهیز	احتذار	۲۰
ارجمندانه ، با ارجمندی ، گرامیداشت ، (با احترام)	احتراما	۲۱
با بالاترین سپاس ها	احترامات فائقه	۲۲
شمردن ، شماره کرد ، شمارش ، برآورد	احتساب	۲۳
گمان ، شایدی	احتمال	۲۴
نیاز ، نیازمندی	احتیاج	۲۵
پروا ، پاییدن ، به هوش بودن ، پایشمندی	احتیاط	۲۶
گنج ها ، گنجایش‌ها	احجام	۲۷

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
بنا کردن ، ساخت و ساز ، ساختن ، بنیاد کردن ، پدید آوردن ، نوسازی	احداث	۲۸
فراخواندن ، فراخوانده شدن	احضار	۲۹
دادگری ، دادرسی	احقاق	۳۰
دستورها ، فرمان ها	احکام	۳۱
نوآفرینی	اختراع	۳۲
به کوتاهی ، کوتاه گفت	اختصاراً	۳۳
ناسازگاری ، ناهمسانی ، دوگانگی ، چندگانگی ، دگرساز ، ناساز ، ناهمگون	اختلاف ، تفاوت	۳۴
دیدگاه ناساز ، دیدگاه‌های ناهمگون ، دوگانگی دیدگاه ها	اختلاف نظر	۳۵
گرفتن ، دریافتن	اخذ کردن	۳۶
هشدار ، یادآوری	اخطار	۳۷
بازماندگان ، جانشینان	اخلاف	۳۸
رفتار ، خوی ها	اخلاق	۳۹
تازگی ، تازه ، واپسین ، گذشته ،	اخیر	۴۰
فراخواست ، داوش ، (ادعا)	ادعا (کلیم)	۴۱
سرسپار ، سرسپرده	ارادتمند	۴۲
خواست	اراده	۴۳
زمین ها	اراضی	۴۴
پیشکش ، پیش آوری	ارائه	۴۵
پیوندها ، رسانش ها ، (ارتباط ها)	ارتباطات	۴۶
لرزش	ارتعاش	۴۷
بلندا ، بلندی ، بالا	ارتفاع	۴۸
پیشرفت ، بالابردن ، پایه دادن ، افزایش رتبه	ارتقا	۴۹
دست به کار شدن ، انجام	ارتکاب	۵۰
فرستادن ، واگذاشت	ارجاع	۵۱
برتری	ارجح	۵۲
فرستادن ، گسیل ، روانه	ارسال	۵۳

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۸)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
راهنمایی	ارشاد	۵۴
این گونه که پیداست ، اینجور که دیده می شود	از قرار معلوم	۵۵
استوره ها	اساطیر	۵۶
نام ها	اسامی	۵۷
پیش تر	اسبق	۵۸
مگرپذیر ، جدا ، سوای	استثناء	۵۹
بازیابی ، برداشت	استحصال	۶۰
آگاهی ، یادداشتن	استحضر	۶۱
نگهبانی	استحفاظ	۶۲
سزاواری	استحقاق	۶۳
کارگزینی ، کارمندگزینی	استخدام	۶۴
بیرون کشی ، بره‌یختن	استخراج	۶۵
پس گرفتن ، واپس داد ، پس دادن ، بازستانی	استرداد	۶۶
کناره گیری	استعفا	۶۷
آگه خواست ، واجیدن ، قیمت خواهی	استعلام	۶۸
کاربرد	استعمال	۶۹
بهره مندی ، بهره بردن ، سود بردن	استفاده	۷۰
پرسش و پاسخ ، واپرسیدن ، واپرسش	استفسار کردن	۷۱
پیشواز ، پذیرش ، پذیراک	استقبال	۷۲
یاری ، کمک خواهی	استمداد	۷۳
پیوستگی ، همارگی	استمرار	۷۴
سرپیچی ، خودداری کردن ، سرباز زدن	استنکاف	۷۵
فرسایش ، فرسایی	استهلاک	۷۶
کرایه ای ، گاه بها ، اجاره ای	استیجاری	۷۷
چیرگی ، دستیابی ، پیروزی ، دست یافتن ، حکمرانی	استیلا	۷۸
زودتر ، هرچه زودتر ، باشتاب ، بسیار فرز ، کمترین زمان	اسرع وقت	۷۹

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
فَرَنودین ، دفتر ها ، نَوَرده ها ، تَزده ها ، قباله ، (دست کم بگوئیم سند ها ، استناد شده ها)	اسناد (مستندات)	۸۰
دشواری ، نادرستی	اشکال	۸۱
کم و کاستی ها	اشکالات	۸۲
واژگانه	اصطلاح	۸۳
ویرایش ، ویرایش ها	اصلاح ، اصلاحات	۸۴
افزایش ، افزون ، افزوده ، افزودن	اضافه	۸۵
افزوده بها ، افزون بها ، (اضافه بها)	اضافه بها	۸۶
خاموش کردن	اطفا	۸۷
آتش نشانی	اطفا حریق	۸۸
پیام رسانی ، آگاهی دادن	اطلاع رسانی	۸۹
داده ها	اطلاعات	۹۰
بیان دیدگاه (اظهار نظر فرمایید = دیدگاه خود را بیان فرمایید)	اظهار نظر	۹۱
ارزش ، استوار ، ورسنگ ، استوار ، ارج	اعتبار	۹۲
واخواهی ، واخواست	اعتراض	۹۳
کارایست ، دست از کار کشیدن	اعتصاب	۹۴
باور ، گروه	اعتقاد	۹۵
واگذاری ، بخشیدن ، پیشکش ، ارزانی	اعطا	۹۶
آگاه نمودن ، باز نمود	اعلام	۹۷
اگرچه ، همانند ، از میان ، از آن دسته	اعم از	۹۸
همانند فهرست های بها	اعم از فهرس بها	۹۹
بکارگیری ، انجام	اعمال	۱۰۰
بیشتر ، بیشترین	اغلب	۱۰۱
تندروی ، زیاده روی ، گزافه	افراط	۱۰۲
بخت ، رویکرد	اقبال	۱۰۳
رویکرد همگانی	اقبال عمومی	۱۰۴
انجام دادن ، دست به کار شدن ، دست زدن	اقدام کردن	۱۰۵
رده ها ، کالاها ، نمونه ها	اقلام	۱۰۶

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
بیشتر	اکثر	۱۰۷
گروه ، دسته	اکیپ	۱۰۸
با این همه ، اگر چه ، به راستی ، به درستی ، همانا	البته ، جداً	۱۰۹
پیوست	الحاق	۱۱۰
پیوست به پیمان ، افزایش ... (افزایش زمان و یا بهای پیمان)	الحاقیه	۱۱۱
بایسته ، ناگزیرانه ، ناگزیر ، ناگزیرانه ، بایدی	الزام آور (لازم ، ضروری)	۱۱۲
بایسته ها ، بایستگی ها ، نیازها ، بایدی ها	الزامات	۱۱۳
برتری ، فردات	امتیاز	۱۱۴
پاینام ، (امضا)	امضاء	۱۱۵
کارها ، نهادها	امور	۱۱۶
گزینش ، گزینه ، سوا ، سواسازی ، جداسازی	انتخاب	۱۱۷
سودبری	انتفاع	۱۱۸
تک گزینه ای ، دربستگی ، یک داو ، یکتا ، تنها در دست ، (انحصار)	انحصار ، انحصاری	۱۱۹
فروپاشی ، نشیب ، نابودی	انحطاط	۱۲۰
پاداش ، مزدگانی ، شاگردانه	انعام	۱۲۱
پیمان بستن ، بستن پیمان ، بستن قرارداد	انعقاد قرارداد	۱۲۲
پایان یافت ، پایان زمان ارزش	انقضاء	۱۲۳
گونه ها ، چند گانه (اگر هم جنس باشند گونه های همسان و اگر از یک جنس نباشند گونه های ناهمسان می گوئیم)	انواع	۱۲۴
نخست ، (اول)	اول	۱۲۵
نخستین ، ابتدایی ، (مبلغ اولیه قرارداد = مبلغ ابتدایی پیمان)	اولیه	۱۲۶
برتری ، نخش	اولویت	۱۲۷
ارزشمند	اهمیت	۱۲۸
روزها	ایام	۱۲۹
انگاره ، اندیشه ، مونه	ایده	۱۳۰
آرمانی ، دلخواه	ایده آل	۱۳۱
پذیرفتن ، نیاز	ایجاب	۱۳۲
ساختن ، برپایی ، آفرینش ، گشایش	ایجاد	۱۳۳

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
آبیم	ایمن	۱۳۴
دزداد ، دزداد ، (آرشیکت)	آرشیکت	۱۳۵
بایگانی	آرشیو	۱۳۶
گزه ، (اسفالت)	آسفالت	۱۳۷
چنین باد	آمین	۱۳۸
واکاوی ، آناکاو . (آنالیز)	آنالیز	۱۳۹
پایان ، فرجام ، سرانجام	انتها	۱۴۰
ردیف یابی ، همردیفی	آیتمایز ، آیتم یابی	۱۴۱
آمد و شد ، رفت و آمد	ایاب و ذهاب	۱۴۲
کمبود ، بهانه ، خرده ، ناکارا ، سخنرانی	ایراد	۱۴۳
بهانه گیری ، خرده گیری ، دستاویز نمودن	ایراد گرفتن	۱۴۴
مایه‌ی	باعث	۱۴۵
بی درنگ	بدون فوت وقت	۱۴۶
بدین گونه	بدین وسیله	۱۴۷
برپایه‌ی ، برابر با ، براساس ، همچون	بر طبق	۱۴۸
وارونه ، واژگون، واژگونه	برعکس (بالعکس)	۱۴۹
پس از	بعد از	۱۵۰
پسین ، پس از این	بعدی	۱۵۱
سردرگم ، بی برنامه	بلا تکلیف	۱۵۲
به خودی خود	بنفسه	۱۵۳
بجای ، برابر	به ازاء	۱۵۴
به شمار بایسته ، به هر بار که بایسته است	به دفعات لازم	۱۵۵
به باور ما	به زعم ما	۱۵۶
بی کم و کاست	به طور کامل	۱۵۷
به یکباره	به طور کل	۱۵۸
به گونه‌ی ویژه	به طور مشخص	۱۵۹
به بیان دیگر	به عبارت دیگر	۱۶۰

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
از بیخ و بن ، به یکبار، یکسره	به کلی	۱۶۱
همین که	به محض	۱۶۲
به همان برابر ، در سنجش	به نسبت	۱۶۳
دیدگاه (به دید بنده ، از دید بنده ، دیدگاه بنده) ، به نگر	به نظر (به نظر اینجانب)	۱۶۴
به راستی	به واقع (در واقع)	۱۶۵
به هر روی ، به هر نام ، بر هر برنامه	به هر عنوان	۱۶۶
بی ارزش ، بی ارج	بی اعتبار	۱۶۷
بیهوده ، نابجا	بی مورد	۱۶۸
جهانی ، بین کشورها ، فرامرزی	بین المللی	۱۶۹
پاره وقت	پارت تایم	۱۷۰
پردیس ، (پارک)	پارک	۱۷۱
توقفگاه ، ایستماند ، (پارکینگ)	پارکینگ	۱۷۲
تیمچه ، بازارچه	پاساژ	۱۷۳
بسته ها ، بریکها	پاکات	۱۷۴
بسته ، بریک	پاکت	۱۷۵
میان پرداخت	پرداخت موقت	۱۷۶
منش ، ستایش انگیزی	پرستیژ	۱۷۷
رخ نما	پروفایل	۱۷۸
ایستگاه ، پایگاه ، پاسگاه	پست	۱۷۹
تا همیشه ، بی پایان	تا ابد	۱۸۰
تاکنون	تا حالا	۱۸۱
پیرو ، پایناک	تابع	۱۸۲
شهروندی	تابعیت	۱۸۳
نگاره ، پلمه ، تخته سیاه، (تابلو)	تابلو	۱۸۴
بازرگان	تاجر	۱۸۵
دیرکرد ، پس اُفت	تاخیر در پرداخت	۱۸۶
دیرکردها ، پرمگان	تاخیرات	۱۸۷

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
دیرکرد در کار ، فرغول	تاخیر در کار	۱۸۸
پرداخت ، واگذاشت	تادیه	۱۸۹
افسوس	تاسف	۱۹۰
پایه گذاری ، بنیان گذاری	تاسیس	۱۹۱
سامانه	تاسیسات	۱۹۲
درنگ ، سکالش	تامل	۱۹۳
برآوردن ، فراهم آوری ، آماده کردن ، خرید ، فراهم کردن	تامین	۱۹۴
برهان گیری ، برهان گرفت ، آوند گیری	تامین دلیل	۱۹۵
بالابر، باربردار	تاور ، جرثقیل	۱۹۶
زمان برگ	تایم شیت	۱۹۷
درستی ، آستیدن ، پذیرش ، پی بردن ، تایید	تایید	۱۹۸
پذیرفت ، بازشناخت ، به درستی آن پی برد، آستید	تایید کرد	۱۹۹
جابجایی ، داد و ستد	تبادل	۲۰۰
سازش ، ساخت و پاخت	تبانی	۲۰۱
بازگفت ، بازنمود	تبیین	۲۰۲
بازرگانی	تجاری ، تجارت	۲۰۳
فرجام خواهی ، بازبینی ، بازنگری ، دوباره بینی	تجدید نظر	۲۰۴
کارآزمودگی ، ارونند	تجربه	۲۰۵
فراکاو بها ، تجزیه بها	تجزیه بها (آنالیز بها)	۲۰۶
انباشت شده	تجمعی	۲۰۷
آماد ، ساز و برگ	تجهیزات	۲۰۸
وارسی ، پژوهش ، بررسیدن	تحقیق	۲۰۹
استوار ، پایدار نمودن ، سفت نمودن ، استواری	تحکیم	۲۱۰
وادار ، واداشتن	تحمیل	۲۱۱
پایان داد ، پایان کار ، پایان گرفت ،(تحويل قطعی)	تحويل قطعی	۲۱۲
میان داد ، میان گرفت ، میان کار ، تحويل میانی ،(تحويل موقت)	تحويل موقت	۲۱۳
دَهِش ، کاهش ، کم کردن	تخفیف	۲۱۴

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
آماده نمودن	تدارک	۲۱۵
چاره ، کاردانی ، چاره جویی	تدبیر	۲۱۶
کم کم ، اندک اندک ، رفته رفته	تدریجا	۲۱۷
نگارش ، گردآوری	تدوین	۲۱۸
مهتابی ، ایوان ، بهار خواب	تراس	۲۱۹
برگردان ، برگردانی	ترجمه	۲۲۰
رهايش ، آزادسازی ، رهانش	ترخیص	۲۲۱
پیشرفت	ترقی	۲۲۲
واداشتن ، برانگیختن	ترقیب	۲۲۳
پایانه	ترمینال	۲۲۴
شتاب ، زود ، فرز	تسریع	۲۲۵
هموارسازی	تسطیح	۲۲۶
کمک ها ، وام ها	تسهیلات	۲۲۷
همانند ، همسانی ، همانندی	تشابه	۲۲۸
شناسایی ، بازشناخت	تشخیص	۲۲۹
واشکافی ، روشن سازی ، روشن گویی	تشریح	۲۳۰
آیین دادرسی ، آیین قضایی	تشریفات (قضایی)	۲۳۱
سپاس ، سپاسگزاری	تشکر	۲۳۲
ساختن ، پایه ریزی ، سازمان دادن	تشکیل	۲۳۳
گواهی ، راست شمردن ، پروانه ، گواهینامه	تصدیق	۲۳۴
رک ، راست ، روشن (تصریح شده باشد = به روشنی بیان شده باشد)	تصریح	۲۳۵
برآن شده ، رأی ، گزیرش	تصمیم	۲۳۶
پذیرش ، برنهادن ، برنمود ، پذیره	تصویب	۲۳۷
برنهاد ، برنمود	تصویب کرد	۲۳۸
برابر سنجی	تطبیق	۲۳۹
شناسایی ، شناسایی واژه ها	تعاریف	۲۴۰
جاسازی	تعبيه	۲۴۱

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
تراز ، همترازی ، برابر کردن ، (تعدیل)	تعدیل	۲۴۲
تراز برگردان ، تراز وارون ، (تعدیل معکوس)	تعدیل معکوس	۲۴۳
شناساندن ، (تعاریف = شناسایی)	تعریف	۲۴۴
خردورزی	تعقل	۲۴۵
درنگ ، آویزش ، آگش ، فروهشته ، (تعلیق)	تعلیق	۲۴۶
آموزش ، دانشوری	تعلیم	۲۴۷
آموزه ها ، آموزش ها	تعلیمات	۲۴۸
دانسته ، از دست	تعمد	۲۴۹
بازسازی ، نوسازی ، بهسازی ، نيسارش	تعمیر	۲۵۰
جایگزین	تعویض	۲۵۱
پذیرش ، پایبندی ، به دوش گرفتن ، به گردن گرفتن	تعهد	۲۵۲
گزینش ، بازنمون	تعیین	۲۵۳
شایسته سنجی ، رده دهی ، پایه دهی	تعیین صلاحیت	۲۵۴
دگرش	تغییر	۲۵۵
درخواست	تقاضا	۲۵۶
برتری ، زودتر، پیشی گرفتن ، پیشتازی	تقدم	۲۵۷
ارج نهادن ، ستودن	تقدیر	۲۵۸
نزدیک ، نزدیکی ، نزدیک کردن	تقریب	۲۵۹
کم و بیش ، نزدیک به ، (به تقریب)	تقریبا	۲۶۰
برآورد ، ارزیابی ، گاهشمار ، سالنامه	تقویم	۲۶۱
توانبخشی ، توان افزایی	تقویت	۲۶۲
بفرجام رساندن ، پایان یافته ، فرجامیدن ، کامل کردن ، پر شدن	تکمیل	۲۶۳
شگرد	تکنیک	۲۶۴
برداشت ، دیدگاه	تلقى	۲۶۵
برپا ، استوارسازی ، انجام داد	تنفیذ	۲۶۶
بازنمودها ، بازگفت ها ، فرانمودها ، روشن سازی	توضیحات	۲۶۷
شادباش ، فرخنده باد	تهنیت	۲۶۸

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
فراهم ، آماده سازی ، ساخت	تهیه	۲۶۹
توخت ، بازپرداخت ، توزش ، بازسازی ، جبران	جبران	۲۷۰
دیواره	جدار	۲۷۱
دیواره بیرونی	جدار خارجی	۲۷۲
زیگ ، (جدول)	جدول	۲۷۳
تاوان / جریمه‌ها	جریمه / جرائم	۲۷۴
رَمَن ، (جمع)	جمع	۲۷۵
آدینه	جمعه	۲۷۶
گروهی	جمعی	۲۷۷
کالا	جنس	۲۷۸
پاسخ	جواب	۲۷۹
برگ بررسی ، بازبینی ، سیاهه واریسی ، کاربرد	چک لیست	۲۸۰
پیشامد ، رخداد	حادثه	۲۸۱
برآمد ، دستاورد، ره آورد ، فرآورده ، بهره، دستامد	حاصل	۲۸۲
اکنون ، اینک ،	حال	۲۸۳
از سوئی ، شگفت اینکه ، اینک آنکه	حال آنکه	۲۸۴
هتا ، تا آنجا که ، اگرچه	حتی	۲۸۵
اندازه ، گنجایش ، فراوانی ، انبوه	حجم	۲۸۶
کرانه ، مرز ، پایان (بی حد = بی پایان ، بی کرانه)	حد	۲۸۷
دست کم ، کمینه	حداقل	۲۸۸
دست بالا ، بیشینه	حداکثر	۲۸۹
گمان	حدس	۲۹۰
از میان بردن ، (حذف کرد = از میان برد) ، نابودکردن ، پاک کردن	حذف	۲۹۱
درستی انجام کار ، (حسن انجام کار)	حسن انجام کار	۲۹۲
کندن ، خاکبرداری	حفاری	۲۹۳
نگهداری ، نگهبانی ، پاسداشت	حفاظت	۲۹۴
نگهداشت ، نگهدار ، پاس	حفظ	۲۹۵
روا	حق	۲۹۶
دستمزد ، کارمزد	حق الزحمه	۲۹۷
کارانه	حق ماموریت	۲۹۸
دستمزد	حقوق	۲۹۹

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
راستی ، درستی ، فرهود	حقیقت	۳۰۰
فرداد ، فرمان ، دستور	حکم	۳۰۱
داوری	حل اختلاف	۳۰۲
ترابری ، ترابرد ، باربری ، جابجایی	حمل (حمل و نقل)	۳۰۳
پایان ، فرجام ، سرانجام ، پایان دادن	خاتمه	۳۰۴
ویژه ، برجسته ، برگزیده	خاص	۳۰۵
سره ، ناب ، نت (واژه نت کاربرد فراوان و استاندارد ی یافته)	خالص	۳۰۶
آسیب ، خراش	خدشه	۳۰۷
زیان ، گزند . آسیب	خسارت	۳۰۸
آسیب ، بیم ، گزند	خطر	۳۰۹
بیمناک ، دشوار ، زیانبار	خطرناک	۳۱۰
چکیده ، کوتاه ، فشرده ، گزیده	خلاصه	۳۱۱
فشرده متره،(خلاصه متره)	خلاصه متره	۳۱۲
درون ، تو ، اندر	داخل	۳۱۳
بارگیری ، دریافت ،(دانلود)	دانلود	۳۱۴
همیشگی ، همواره ، پایا	دایم ، دائم	۳۱۵
در دست ، در دسترس	در اختیار	۳۱۶
درباره‌ی	در ارتباط با	۳۱۷
بدینگونه ، به این سان ، بدینسان	در این صورت ، بدین ترتیب	۳۱۸
چنانچه	در صورتی که	۳۱۹
وگرنه	در غیر اینصورت	۳۲۰
گنجانده شده	درج شده	۳۲۱
شیوه نامه ، دستورکار	دستورالعمل	۳۲۲
فراخوان ، فراخواند ، فراخوان نامه	دعوتنامه	۳۲۳
دفترها	دفاتر	۳۲۴
پشتیبانی ، پدافند ، ایستادگی ، پاناک	دفاع ، دفاعیه	۳۲۵
دفتر ستاد	دفتر مرکزی	۳۲۶
بارها ، شمار	دفعات	۳۲۷
برهان ، آوند ، فرنود (به این دلیل = به این برهان)	دلیل	۳۲۸
دو لایه	دوجداره	۳۲۹

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
چرخه ، (دوره)	دوره	۳۳۰
دوره‌ی پشتیبانی ، (چرخه پشتیبانی ، دوره تضمین)	دوره تضمین	۳۳۱
گذارش (برای فلزات) ، آب شدن (برای یخ و برف)	ذوب	۳۳۲
همه پرسى	رای گیری	۳۳۳
قانونی	رسمی	۳۳۴
باچ ، زیرمیزی	رشوه	۳۳۵
پاسداشت ، پایش	رعایت	۳۳۶
زدایش ، دریافتن ، (رفع ابهام)	رفع ابهام	۳۳۷
لغززدایی ، بازسازی ، نوسازی ، بهسازی ، کاستی زدایی	رفع نقص	۳۳۸
بسیار، فراوان	زیاد	۳۳۹
زمین پیمایی	ژئودزی	۳۴۰
بوم شناسی ، گیاتشناسی	ژئوگرافی - جغرافی	۳۴۱
پیشینه ، گذشته	سابقه ، ماسبق	۳۴۲
تالار	سالن	۳۴۳
روی هم رفته ، همبارش ، هم افزون (بخشنامه سرجمع = بخشنامه هم افزون)	سرجمع	۳۴۴
شتاب ، تند ، به تندی	سرعت	۳۴۵
به تنهایی ، تنها ، به سادگی	صرفا	۳۴۶
تندرو ، بادپا	سریع السیر	۳۴۷
سرنگون ، افتادن ، به زمین خوردن ، نشیب	سقوط	۳۴۸
تراز ، رو ، بالا، (سطح)	سطح	۳۴۹
هموار ، هامن	سطح صاف و مستوی	۳۵۰
خوشبختی	سعادت	۳۵۱
خوشبخت	سعادتمند	۳۵۲
درود	سلام	۳۵۳
پرسش ، پرسیدن ، درخواست	سوال	۳۵۴
بازار	سوق	۳۵۵
دانگ ، بخش	سهم	۳۵۶
ناخواسته ، نادانسته	سهوی	۳۵۷
سامانه ، دستگاه	سیستم	۳۵۸
شناسه های همترازی	شاخص های تعدیل	۳۵۹
درب‌گیرنده ، درب‌گیری	شامل	۳۶۰

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
سامه ها	شرایط	۳۶۱
سامه های همگانی پیمان ها ، (شرایط عمومی پیمان)	شرایط عمومی پیمان	۳۶۲
خاور ، خاوران	شرق	۳۶۳
آغاز	شروع	۳۶۴
گفتاری ، زبانی	شفاهی	۳۶۵
دادخواست ، شاوید ، شاوش	شکایت	۳۶۶
ریخت ، گونه ، نگاره ، چهره ، رخساره	شکل	۳۶۷
دربرگیری ، دربرگیرنده	شمول	۳۶۸
کارفرما	صاحب کار	۳۶۹
برونده ، (صادر کردن)	صدور	۳۷۰
به روشنی	صراحتا	۳۷۱
شایستگی	صلاحیت	۳۷۲
فرآوری ، فرآورده ، صنعتها، (صنایع)	صنایع	۳۷۳
پیشه ، افزار	صنعت	۳۷۴
پیشه ور	صنعتگر	۳۷۵
رسته	صنف	۳۷۶
انجمن نوشت ، (صورت مجلس)	صورت مجلس	۳۷۷
کارکرد ، کارکرد ماهانه ، کارکرد سه ماهه ، (صورت وضعیت)	صورت وضعیت	۳۷۸
کارکرد پایانی ، (صورت وضعیت قطعی)	صورت وضعیت قطعی	۳۷۹
کارکرد پیش پایانی ، کارکرد پیش از قطعی	صورت وضعیت ماقبل قطعی	۳۸۰
کارکرد میانی،(صورت وضعیت موقت)	صورت وضعیت موقت	۳۸۱
نشست نامه ، پیشنویس ،(صورت جلسه)	صورت جلسه	۳۸۲
بخشنامه ، روش اجرا ، فراریز	ضابطه	۳۸۳
کلفتی ، (ضخامت)	ضخامت	۳۸۴
زبانزد ، (مَثَل)	ضرب المثل	۳۸۵
زیان	ضرر	۳۸۶
به درستی ، بی برو برگرد ، بی گفتگو	ضرس قاطع	۳۸۷
درانگار ، نرخ ، (ضریب)	ضریب	۳۸۸
سست ، ناتوان ، کم توان ، کم نیرو، لاغر، نزار	ضعیف	۳۸۹
گرویی ، پایندنامه ، پشتوانه ، (ضمانت نامه)	ضمانت نامه	۳۹۰
روش های اجرایی ، بند فند ، آیین نامهها	ضوابط فنی	۳۹۱

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
اشکوب ، چینه ، دسته ، رده	طبقه	۳۹۲
دسته بندی ، رده بندی ، (طبقه بندی)	طبقه بندی	۳۹۳
برنامه ، گستره ، پیشنهاد	طرح	۳۹۴
دو سوی پیمان	طرفین پیمان	۳۹۵
روش ، راه ، شیوه ، روند	طریق	۳۹۶
درازا ، راستا ، درازی ، درازه ، درازنا (در طول = در راستا) ، کش	طول	۳۹۷
پهناک	طول جغرافیایی	۳۹۸
کش دادن	طول دادن	۳۹۹
به درازا کشید ، دیرشد	طول کشید	۴۰۰
ستمگر ، ستمکار ، زورگو	ظالم	۴۰۱
توان همزمان	ظرفیت مجاز	۴۰۲
پیدایش ، نمود ، پدید آمدن ، آشکار	ظهور	۴۰۳
رهگذر	عابر	۴۰۴
خوی ، روش ، سرشت ، منش ، شیوه	عادت	۴۰۵
بدون ، بی بهره ، برهنه ، برکنار	عاری	۴۰۶
برتر ، بسیار خوب ، بلند پایه ، والا ، ارجمند ، برجسته ، برسو	عالی	۴۰۷
برترین	عالی ترین	۴۰۸
خردمند ، دانشمند	عاقل	۴۰۹
گزینه ، ردیف	عامل	۴۱۰
شامل	عبارت است از	۴۱۱
بیهوده ، بی ارزش ، پوچ ، گزاف	عبث	۴۱۲
بی گناهی ، کوتاهی نکردن ، درست انجام دادن ، نادرست انجام ندادن	عدم قصور	۴۱۳
پوزش	عذر	۴۱۴
پهنا	عرض	۴۱۵
روال ، پذیرفته شده	عرف (عُرف)	۴۱۶
روال نمود ، نهادینه کرد	عرف کرد	۴۱۷
شیدایی	عشق	۴۱۸
هموند ، اندام ، کاربر	عضو	۴۱۹
فرتور ، نگاره	عکس	۴۲۰
آبادانی	عمران	۴۲۱
ژرفا ، گودی	عمق	۴۲۲

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
کنش و واکنش	عمل و عکس العمل	۴۲۳
کارکرد	عملکرد	۴۲۴
کار ، کارها ، (عملیات)	عملیات	۴۲۵
پس فرستادن ، بازگردانی	عودت	۴۲۶
دوش ، بردوش ، (عهده)	عهده	۴۲۷
تاوان	غرامت	۴۲۸
باختر ، باختران	غرب	۴۲۹
گمراهی ، لغزش ، ناآگاهی ، فراموشی	غفلت	۴۳۰
ناگهان ، بی درنگ ، سرزده ، ناگاه	غفلتاً	۴۳۱
نادرست ، لغزش	غلط	۴۳۲
دگر ، نا ، بی ، جدا ، مگر ، بجز	غیر	۴۳۳
جدای از آن ، مگر آن ، جز آن ، (و...)	غیره	۴۳۴
بی کنش	غیرفعال	۴۳۵
از کار انداختن	غیرفعال کردن	۴۳۶
تاوان ناپذیر ، توزش ناپذیر	غیرقابل جبران	۴۳۷
رویداد ناگوار ، ناگوار ، بدبختی	فاجعه	۴۳۸
بدون ، بی ، ندار ، نبود ، بی بهره	فاقد	۴۳۹
بدون ارزش ، بی ارزش ، ارزشی نداشتن ، بیواره	فاقد اعتبار	۴۴۰
سود ، بهره	فایده	۴۴۱
بازرخش	فتوکپی	۴۴۲
آسایش	فراغت	۴۴۳
انگاره ، انگاشتن ، پنداشت ، گمان	فرض ، پیش فرض	۴۴۴
اگرچه ، گرچه ، به گمان ، به انگار	فرضاً	۴۴۵
کاربرگ	فرم ، فرمت ، فایل	۴۴۶
سانیز ، نمودک ، انگارش	فرمول	۴۴۷
به هم خوردن	فسخ	۴۴۸
گروه ، دسته ، (فصل)	فصل	۴۴۹
شیوا ، گویا ، خوش سخن	فصیح	۴۵۰
اندیشه	فکر	۴۵۱
توپال ها	فلزات	۴۵۲
ردیف کاری ، کوشش ، تلاش	فعالیت	۴۵۳

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
فند ، فندها (فن ، فن ها)	فن ، فنون	۴۵۴
مسیرها	فواصل	۴۵۵
درگذشت ، جان سپردن ، دیده فرو بستن ، مردن	فوت	۴۵۶
بی درنگ ، بی درنگی	فوریت	۴۵۷
بالا ، فراز	فوق	۴۵۸
شالوده	فونداسیون	۴۵۹
دفترچه های بها	فهارس بها	۴۶۰
فهرست بهای سامانه‌ها	فهرست بهای تاسیسات	۴۶۱
شایان ، درخور، توانا	قابل	۴۶۲
شایان درنگ، درخور توجه	قابل تامل	۴۶۳
شایان سنجش ، شایان برابری ، درخور برابری	قابل تطبیق	۴۶۴
شایان نگر، (شایان توجه)	قابل توجه	۴۶۵
تاوان پذیر ، توزش پذیر	قابل جبران	۴۶۶
بخش پذیر	قابل قسمت	۴۶۷
بی چون و چرا ، بُرا	قاطع	۴۶۸
ایستاده	قائم	۴۶۹
پیش	قبل	۴۷۰
پذیرش شده ، پذیرفته	قبول	۴۷۱
پارینه ، دیرین ، (قدیم)	قدیم	۴۷۲
لایه ، پوسته ، رویه	قشر	۴۷۳
کوتاهی	قصور	۴۷۴
سازه ها ، تکه ها ، بریده ها، برش شده ها	قطعات	۴۷۵
پایانی ، انجامین ، سد در سد	قطعی	۴۷۶
کاریز ، (قنات)	قنات	۴۷۷
نیروها	قوا	۴۷۸
بهای تازه ، بهای کار تازه ، (قیمت جدید)	قیمت جدید	۴۷۹
بهای یکا ، بهای هر یکا	قیمت واحد	۴۸۰
کار تازه ، کاره نو	کار جدید	۴۸۱
کارهای تازه ، کارهای نو	کارهای جدید	۴۸۲
بایسته و شایسته	کافی و وافی	۴۸۳
نوشتاری	کتبی	۴۸۴

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
انبوه ، فراوان ، بسیار ، پرشمار ، چند	کثیر	۴۸۵
پرشمارگان	کثیرالانتشار	۴۸۶
شناسه	کد	۴۸۷
شناسه زیرردیف (کاربرد این واژه در تجزیه بهاست)	کد عامل	۴۸۸
کاهش بها	کسربها	۴۸۹
کم کردها ، کاهش های بها ، بدهی ها ، (کسور)	کسورات	۴۹۰
بسنده	کفایت ، تکافو	۴۹۱
سراسری ، فراگیر ، بسیار	کلی	۴۹۲
بنیادین ، همگی ، سراسر	کلیت	۴۹۳
تلیک	کلیک	۴۹۴
درمانگاه	کلینیک	۴۹۵
اندازه و چگونگی	کمی و کیفی (کمیت و کیفیت)	۴۹۶
اشکاف ، گنجه	کمد	۴۹۷
کارگروه	کمیسیون	۴۹۸
واپایش	کنترل	۴۹۹
از ارزش افتاده ، بی ارزش گردیده ، بی اثر	کن لم یکن شده	۵۰۰
درخواست	کوثری	۵۰۱
آبکاری شده ، (گالوانیزه)	گالوانیزه	۵۰۲
فراخواست ، دیرکردها و داویش نامه (تاخیرات و ادعا ، کلیم)	لایحه تاخیرات و ادعا (Claim)	۵۰۳
جامه ، رخت	لباس	۵۰۴
بنابراین ، از این رو ، چونکه ، زیرا	لذا	۵۰۵
خوبی ، مهربانی ، مهرورزی ، نکویی	لطف	۵۰۶
خواهشمند است	لطفا	۵۰۷
گوشوار	لغاز	۵۰۸
تا	لغایت	۵۰۹
واژه	لغت	۵۱۰
بر هم خوردن ، برهم زدن . شکستن	لغو	۵۱۱
کارشناسی	لیسانس	۵۱۲
فهرست ، سیاهه	لیست	۵۱۳
تفاوت بها ، دگرمانی بها	مابه التفاوت	۵۱۴
تار	مات	۵۱۵

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
تا زمانی که	مادام	۵۱۶
سرشت	ماهیت	۵۱۷
اُریب ، کج	مایل	۵۱۸
ناامید ، دلسرد ، سرخورده	مایوس	۵۱۹
خجسته ، گرمی ، همایون ، پدرام	مبارک	۵۲۰
بنیادها ، پایه‌ها ، نهاد ها	مبانی	۵۲۱
بها ، ارزش	مبلغ	۵۲۲
بهای انباشت شده ، بهای روی هم ، بهای کل	مبلغ تجمعی	۵۲۳
آغاز ، سرمنزل ، آغازگاه ، مبدا	مبدا	۵۲۴
پایه ، اساس ، بنیاد	مبنا	۵۲۵
زبردست ، چیره دست	متبحر	۵۲۶
کارشناس ، کارآزموده	متخصص	۵۲۷
کارشناسان	متخصصین	۵۲۸
روالمند ، روامند ، به روال	متداول	۵۲۹
مترو ، کارشناس متره و برآورد و آیین پیمان ، برآورد کننده	مترو	۵۳۰
رهاشده ، بازمانده	متروک	۵۳۱
روال شده	متعارف	۵۳۲
بی شمار ، چند ، فراوان	متعدد	۵۳۳
خواهان ، درخواست کننده	مقتاضی ، مایل	۵۳۴
همبُر ، همگذر	مقاطع	۵۳۵
پایانی ، فرجامین ، قرارداد تمام کننده، (متمم)	متمم	۵۳۶
درخور ، فراخور ، جور ، بهترین	متناسب	۵۳۷
میانه ، میانی ، میانگین	متوسط	۵۳۸
نمونه ، یک یا چند نمونه	مثال	۵۳۹
مانند ، همانند ، بسان	مثل	۵۴۰
برای نمونه	مثلاً (مثلاً)	۵۴۱
سه گوش، لچک	مثلث	۵۴۲
لچکی	مثلثی	۵۴۳
ناگزیر ، وادار ، ناچار ، واداشتن	مجبور	۵۴۴
دوباره ، چند باره	مجدد ، مجدداً	۵۴۵
کارآزموده ، ورزیده	مجرب	۵۴۶

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
کاردار ، پیمانکار	مجری	۵۴۷
جدا از هم ، سوا	مجزا ، مستقل	۵۴۸
انجمن	مجمع	۵۴۹
با هم ، روی هم رفته	مجموع (مجموعاً ، در مجموع)	۵۵۰
گروه ، گردآمده ، انبوهه	مجموعه	۵۵۱
پروانه ، پذیرش ، پذیرشنامه ، رواید ، دستور	مجوز (پرمیت)	۵۵۲
ناشناخته ، ناپیدا ، ناشناس	مجهول	۵۵۳
برآورد ، رایانش ، سنجش ، شمارش ، اندازه گیری	محاسبه	۵۵۴
کوژ	محدب	۵۵۵
گستره ، چارچوب ، در یک کرانه ، در یک دامنه	محدوده	۵۵۶
برونداد ، فرآورده ، بازده ، ساخته ، (محصول)	محصول	۵۵۷
دفترخانه ، نسکخانه	محضر (دفتر اسناد رسمی)	۵۵۸
پیوندگاه ، هم بندگاه ، جای ، جایگاه	محل اتصال	۵۵۹
جای خالی ، جای نوشتن	محل درج	۵۶۰
درد و رنج ، سختی ، گرفتاری	محنت	۵۶۱
پهنه ، جایگاه ، محوطه	محوطه	۵۶۲
به ویژه	مخصوصاً	۵۶۳
زمان ، گاه ، هنگام	مدت	۵۶۴
دیرباز ، دیرزمان ، دیرگاه ، چند گاهی	مدت طولانی (مدت مدید)	۵۶۵
خاک شده ، گوران	مدفون	۵۶۶
خواهان ، (خواهان در برابر خواننده) ، خواستار	مدعی	۵۶۷
سرپرستی ، گرداندن ، گردانش ، (مدیریت)	مدیریت	۵۶۸
وام دار ، بدهکار	مدیون	۵۶۹
گفتگو ، گفت و شنود ، گفت وگذار	مذاکره	۵۷۰
چگونگی ، پایهها	مراتب	۵۷۱
زد و خورد ، ستیز ، کشمکش	مرافعه	۵۷۲
وابسته	مربوط	۵۷۳
بلند	مرتفع	۵۷۴
گام ، خوان ، پله	مرحله	۵۷۵
داور دو سویه ، دادگر ، دادور، دادمنش ، (مرضی الطرفین)	مرضی الطرفین	۵۷۶

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
آمیخته ، آمیژه	مرکب	۵۷۷
بازسازی ، نوسازی ، بهسازی	مرمت ، تعمیر	۵۷۸
ارزش رایی، افزون گری ، (مزایده)	مزایده	۵۷۹
پرسش ها ، پیش آمدها ، دشواری ها	مسائل	۵۸۰
بجز ، سوا ، مگرپذیر	مستثنی	۵۸۱
با برهان ، فرنوده ، آونده	مستدل	۵۸۲
پیوسته ، همیشگی ، پایا	مستمر	۵۸۳
نمونه کالا	مستوره	۵۸۴
تخت ، پهن ، یکدست ، هموار	مسطح	۵۸۵
آرمه (مانند بتن آرمه بجای بتن مسلح)	مسلح	۵۸۶
سالخورده ، سالمند	مسن (مسن)	۵۸۷
کارگزار ، سرپرست ، پاسخگو ، (مسئول)	مسئول	۵۸۸
سرپرست فنی ، سرپرست فند	مسئول فنی	۵۸۹
بر دوش گیری ، پذیرش	مسئولیت	۵۹۰
همانند ، همسان ، همگون	مشابه	۵۹۱
رایزن ، هم سگال ، (مشاور)	مشاور	۵۹۲
ویژگی ها ، شناسه ها	مشخصات	۵۹۳
با اما و اگر ، سامه بر ، (به شرط)	مشروط	۵۹۴
سختی ، کمبود ، دشواری	مشکل	۵۹۵
درببر پرداخت ، دربردارنده بر پرداخت	مشمول پرداخت	۵۹۶
ساختمایه ها ، (مصالح)	مصالح	۵۹۷
به کاربردن ، گسارش	مصرف	۵۹۸
به کاربردنی ها ، نابازیافت ، کاری ، به کاربرده شده ، گسارشی	مصرفی	۵۹۹
برنهاده ، (تصویب شده)	مصوبه	۶۰۰
جُستار	مطالب	۶۰۱
بستانکاری ها	مطالبات	۶۰۲
دادخواست ، درخواست	مطالبه	۶۰۳
رسانه های نوشتاری	مطبوعات	۶۰۴
نوشتار ، نوشته	مطلب	۶۰۵
شایسته ، پسندیده، دل پذیر	مطلوب	۶۰۶
برابر ، یکسان	معادل	۶۰۷

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
درگیر ، خواهان و خواننده داشتن ، (معارض)	معارض	۶۰۸
بخشودگی	معافیت	۶۰۹
داد و ستد ، خرید و فروش ، سوداگری	معامله	۶۱۰
همیاری ، دستیار ، جانشین	معاونت	۶۱۱
کانی ، (معدنی)	معدنی	۶۱۲
دستخوش ، برابر ، فرارو	معرض	۶۱۳
سرشناس ، نامی ، نامدار	معروف	۶۱۴
آوازه ، سرشناسی	معروفیت	۶۱۵
آویزان ، آونگ ، آونگان ، آویخته	معلق	۶۱۶
آبادگری ، مهرازی ، دز دادی	معماری	۶۱۷
روال دارید ، رویه سازید	معمول فرمایید	۶۱۸
معنا ، آرش	معنی ، معنا	۶۱۹
آسیب دیده ، خراب	معیوب	۶۲۰
پیمانکار	مقاطعہ کار	۶۲۱
توان ، تاب ، نیرو	مقاومت	۶۲۲
همسنجی ، برابری	مقایسه	۶۲۳
اندازه ، (مقادیر = اندازه ها)	مقدار	۶۲۴
پیشگفتار ، دیباچه	مقدمه	۶۲۵
برنهاد ، فرموده ، دستوری ، قرار گذاشته شده	مقرر	۶۲۶
گزیرش شد ، برآن شد	مقرر شد ، تصمیم گرفته شد	۶۲۷
منزل ، پایان ، پایان گاه ، مقصد	مقصد	۶۲۸
کاو	مُقَرَّر	۶۲۹
مایه‌ی پرداخت شود	ملاک پرداخت قرار گیرد	۶۳۰
ناچار ، وادار ، ناگزیر ، ناگزیر	ملزم	۶۳۱
پیشگیری ، جلوگیری	ممانعت	۶۳۲
بازداشتن ، بازداشت شده ، بدون دسترسی	ممنوع	۶۳۳
شایسته و بجا ، بهتر	مناسب و متناسب	۶۳۴
ارزش کنی ، کاهشگری ، (مناقصه)	مناقصه	۶۳۵
بن مایه ، سرچشمه	منبع (منبع) ، مرجع	۶۳۶
خم ، کج ، کمان ، کمانی	منحنی	۶۳۷
پیوست ، پیوست شده	منضم (منضم)	۶۳۸

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
برابر ، همسو ، یکسان	منطبق	۶۳۹
بخش ، سرزمین ، برزن ، سامان ، سیر (مانند گرمسیر ، سردسیر) ، (منطقه)	منطقه	۶۴۰
آزادگاه ، شهر آزاد بازرگانی	منطقه آزاد ، منطقه آزاد تجاری	۶۴۱
دیدگاه	منظر (منظر)	۶۴۲
در برآورد نیامده باشد ، برآورد نشده باشد	منظور نشده باشد	۶۴۳
بازتاب داد	منعکس کرد	۶۴۴
دسترسی (مانند راه های دسترسی بجای جاده های مواصلاتی)	مواصلاتی	۶۴۵
کارآ ، کارآمد ، کارساز	موثر	۶۴۶
پیش نیازها ، مایه‌ی	موجبات	۶۴۷
دل‌خواه	مورد نظر ، مدنظر	۶۴۸
بایسته ، درخواستی ، خواسته شده ، درخواست شده	مورد نیاز	۶۴۹
نهاده‌ها ، سازمان‌ها	موسسات	۶۵۰
برنام ، فرنام ، (موضوع)	موضوع	۶۵۱
جایگاه ، ایستار	موقعیت	۶۵۲
کاردانی ، ورزشی	مهارت	۶۵۳
مهراز ، (مهندس)	مهندس	۶۵۴
میان تراز ، (نصاب متوسط)	نصاب متوسط	۶۵۵
ترازینهی داد و ستدهای دولتی ، نصاب	نصاب معاملات دولتی	۶۵۶
ناسره ، ناویژه ، (ناخالص)	ناخالص	۶۵۷
برآمده از ، به سبب	ناشی از	۶۵۸
ناظر ستاد ، سربازرس ستاد ، نظارت برسو ، (ناظر عالیه)	ناظر عالیه	۶۵۹
بازرس کارگاهی / نظارت کارگاهی	ناظر مقیم / نظارت مقیم	۶۶۰
گنگ ، بی‌چم	نامفهوم	۶۶۱
برآمد ، پیامد ، سرانجام ، فرجام ، ره آورد	نتیجه	۶۶۲
روش ، شیوه	نحوه	۶۶۳
برابریا ، در برابر	نسبت به	۶۶۴
رونوشت ، نگارش ، ویرایش ، چاپ	نسخه	۶۶۵
برگرفته	نشأت گرفته	۶۶۶
روش های اجرایی و شیوه نامه های سازمان برنامه	نشریات سازمان مدیریت	۶۶۷
ترازینه ، تراز بایسته	نصاب (نصاب)	۶۶۸
سر هم کردن ، برپاکردن ، افزایش ، افراشتن ، پیاده سازی	نصب (نصب)	۶۶۹

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
نیم ، یک دوم	نصف (نصف)	۶۷۰
دستگاه ، سامان ، کشور ، سازمان ، دیوان	نظام	۶۷۱
دستگاه فنی و اجرایی	نظام فنی و اجرایی	۶۷۲
گمان ، دیدگاه ، نگر (به گمان ، در نگر)	نظر (به نظر ، در نظر)	۶۷۳
مانند ، همسان	نظیر	۶۷۴
نشت ، رخنه	نفوذ	۶۷۵
جاها ، خجک ها ، میانه ها ، نقطه ها ، منطقه ها	نقاط ، مناطق	۶۷۶
خرابی ، کاستی ، نادرستی ، کمبود	نقص	۶۷۷
شکست ، گسیختن ، سرپیچی ، (نقض)	نقض	۶۷۸
برگرفته ، بازگفت ، گفتاورد	نقل قول	۶۷۹
نوبنیان ، نورسیده ، تازه به بارنشسته	نوظهور	۶۸۰
کاستی ها	نواقص	۶۸۱
گونه	نوع	۶۸۲
بیکران، پایان ، برجام	نهایت	۶۸۳
پایانی	نهایی	۶۸۴
یکا ، یکتا ، یکان	واحد	۶۸۵
بسند ، به اندازه ، کارآمد	وافی	۶۸۶
بی گمان	واقعاً	۶۸۷
رویداد ، رخداد	واقعه	۶۸۸
گروبی ، پشتوانه	وثیقه	۶۸۹
ناگوار ، ناگویا	وخیم	۶۹۰
ابزارهای رسانی	وسایل ارتباطی	۶۹۱
ابزارهای کار و چفت و بست ، ابزارها و چیلان افزار	وسیله و یراق آلات	۶۹۲
دریافت ، رسید ، به دست آوردن	وصول	۶۹۳
روال ، روا ساخت	وضع	۶۹۴
دادگزار ، (وکیل)	وکیل	۶۹۵
آرمان ، انگیزه ، آماج ، (هدف)	هدف	۶۹۶
کوشش ، تلاش ، کوشیدن	همت	۶۹۷

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
اگر فارسی این واژه ها به یادمان نیامد آنها را دست کم فارسی گونه بیان کنیم مانند : طلب ها (بجای مطالبات) ، ماشین ها (بجای ماشین آلات) ، محصول ها (بجای محصولات) ، سند ها (بجای اسناد) ، جریمه ها (بجای جرائم) ، کسرشدنی ها (کسورات)	ی - جمع شکسته	۶۹۸
این واژه ها را دست کم فارسی گونه بیان کنیم مانند : قانون ها (بجای قوانین) ، مهندسان (بجای مهندسین)	ی -جمع با "ین"	۶۹۹
این واژه ها را دست کم فارسی گونه بیان کنیم مانند : به صراحت (بجای صراحتاً) ، به روال کامل (بجای کاملاً) ، به احتمال فراوان (بجای احتمالاً) ، به واقع (بجای واقعاً) ، از روی اخلاق (بجای اخلاقاً)	ی -واژه های تنوین دار	۷۰۰